

7/13281

T.C.
BAŞBAKANLIK
Dış Ticaret Müsteşarlığı

Sayı : B.02.1.DTM.0.09.00.00 -242

02.05.06 16233

Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 12/04/2006 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/13281-19960/50567 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları eki İzmir Milletvekili Sn. Enver ÖKTEM tarafından verilen 7/13281 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Kürşad TÜZMEN
Devlet Bakanı

Ekler:
1-3 sayfa

İzmir Milletvekili Sn. Enver ÖKTEM tarafından verilen 7/13281 sayılı soru önergesi:

1- Tekstil, konfeksiyon sektörü ürünlerinde uygulanan KDV'nin, % 18'den % 8'e indirilmesinin tüketicilerin alım gücünün ve iç piyasa satışlarının artması sonucunu yaratacağı, iç piyasadaki bu canlanmanın üreticilerin daha fazla gelir elde etmesini sağlayacağı ve tüketici ve satıcı arasındaki "KDV pazarlığını" önemli oranda önleyeceği ve bu çerçevede, kayıtdışı (faturasız) satışları ciddi ölçüde azaltacağı değerlendirilmektedir.

Bu itibarla KDV indirimi; ihracatta haksız KDV iadelerini büyük ölçüde azaltacak ve sektördeki kayıtdışılığı azaltarak sektörün kendi içindeki haksız rekabetin önlenmesine, orta ve uzun dönemde sektörde firma ölçeğinin büyümesine, rekabet gücünün artmasına katkı sağlayacaktır. Sektördeki kayıtdışılığın azalmasına paralel olarak KDV indirimi ayrıca, devletin gelir, kurumlar vergisi ve KDV gelirlerinde artış yaratacağı, ihracata yönelik üretimde maliyet azaltıcı etki yaratacağı, ithalatta ortalama % 0,83 oranında maliyet azalmasına neden olacağı, iç piyasaya yönelik üretim maliyetlerinde gerileme sağlayacağı, işletme sermayesi yetersizliği içerisinde olan sektörün sıfır maliyetli 1-1,5 milyar \$ civarında ek kaynağı işletme sermayesi olarak kullanmasına imkan vererek, sektörün borçlanma gereğini azaltacağı ve sektörün sermaye yapısının güçlenmesine önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2- Tekstil ve konfeksiyon sektörünün maliyet yapısı içerisinde enerji maliyetlerinin ağırlığı %5-10 arasındadır. Emek-yoğun konfeksiyon sektöründe enerji maliyetlerinin toplam maliyetler içerisinde payı çok yüksek değilken, sermaye yoğun tekstil sektöründe enerji maliyetleri toplam maliyetler içinde daha yüksek bir pay almaktadır. Tekstil sektörünün konfeksiyon sektörüne hammadde tedarik ettiği düşünüldüğünde, tekstil sektöründeki enerji maliyetlerinin konfeksiyon sektörünü dolaylı yoldan etkilediği görülmektedir.

Elektrik fiyatlarının Ülkemizde yüksek seyretmesinin sebeplerinden en önemlisi kayıp ve kaçaklar olup Ülkemizde elektrik enerjisinde kayıp-kaçak seviyesi gelişmiş ülkelerin 3 katına ulaşmaktadır. Kayıp-kaçakların maliyeti 2004 yılında yaklaşık 1,7 milyar dolar tutarında bir yük oluşturmuş ve bu zararı önlemek amacıyla çeşitli yasal düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

Öte yandan, Rusya'dan aldığımız doğal gaz fiyatı, petrol fiyatlarındaki hızlı yükselişe rağmen, anlaşma tadili ile rekabet edilebilir bir seviyeye düşürülmüştür. Petrol fiyatlarının artmış olmasına rağmen doğal gazın daha uygun fiyatla kullanımı sağlanarak sanayinin üretim ve istihdam sorunlarının çözümüne katkıda bulunmak ve sektörlerimizin rekabet gücünü artırmak amacıyla, enerji fiyatlarının aşağıya çekilmesine yönelik tüm tedbirler alınmaktadır. Bu itibarla, Kasım 2002-Ekim 2005 döneminde elektrik fiyatlarına zam yapılmamış, aksine indirimler gerçekleştirilmiş olup sanayide kullanılan elektriğin fiyatı ortalama %6,5, konutlarda kullanılan elektriğin fiyatı ise ortalama %1,5 oranında indirilmiştir. Elektrik enerjisi satış fiyatlarındaki bu iyileştirmeler enflasyonun düşük çıkmasında ve ekonomik büyüme üzerinde önemli rol oynamıştır.

Doğal gaz satış fiyatını etkileyen unsurların başında alım fiyatları ve döviz kurundaki değişiklikler gelmekte ise de; 2003 yılı sonundan itibaren petrol fiyatlarında başlayan artışlar ve halen yüksek düzeyini koruyan fiyatlar doğal gaz alım maliyetlerini artırmış olmasına rağmen, bu artışlar doğal gaz satış fiyatlarına asgari düzeyde yansıtılmaya çalışılmıştır.

Tekstil ve konfeksiyon sektörü; toplam kayıtlı istihdamda %11'lik ve sanayi istihdamı içindeki %30'luk payı ile Ülkemiz ekonomisinin en önemli sektörlerinden birisidir. Sektörde kayıtlı istihdam 790 bin civarındadır. Kayıt dışılığın diğer sektörlerle oranla daha yoğun bir şekilde varolduğu dikkate alındığında, tekstil ve konfeksiyonun genel ekonomimiz içindeki gerçek ağırlığının daha da yüksek oranlarda olduğu ve sektörde tahminen 2,5 milyon kişinin istihdam

edildiği düşünülmektedir. Özellikle 2005 yılında dünya ticaretinde kotaların kaldırılması ve başta Çin olmak üzere Uzak Doğu'nun haksız rekabeti sonucunda uluslararası pazarlarda yaşanan gelişmeler sektörün performansına belirli ölçülerde yansımış, ancak, özellikle istihdama ilişkin kayıtlı rakamlar çeşitli platformlarda iddia edildiği gibi yüksek oranlara ulaşmamıştır.

Buna göre, Kasım 2002 döneminde kayıtlı çalışan sayısı tekstil sektöründe 347 bin, konfeksiyon sektöründe 361 bin olmak üzere toplam 708 bin iken, 2005 yılı sonunda tekstil sektöründe 381 bin, konfeksiyon sektöründe 408 bine yükselmiştir. 2005 yılında bir önceki yıla kıyasla, çalışan sayısı tekstilde %2, konfeksiyonda %1, toplamda ise %1,4 gerileme kaydetmiştir. Sektör toplamında kayıtlı rakamlara göre 2005 yılında 11 bin 483 kişilik istihdam kaybı yaşanmıştır.

Diğer taraftan, özellikle Ülkemiz gibi yoğun genç nüfusa sahip ülkelerde, tekstil ve konfeksiyon sektörünün önemli bir istihdam kaynağı olduğunun bilincinde olarak, sektörün istihdamında yaşanan sorunlar katıldığımız birçok platformda ısrarla dile getirilmekte ve bu platformlarda kayda değer sonuçlar alınmaktadır. Bu itibarla, üretim ve yatırım ortamının iyileştirilmesi ve sanayicilerimize dünya ile eşit şartlarda rekabet etme fırsatı sunmak gayreti içerisinde, 5084 Sayılı Kanun ile birçok ilimizde enerji desteğinin yanı sıra, vergi ve sigorta primi teşvikleri ile çok önemli avantajlar sağlanmıştır.

3- Türk tekstil ve konfeksiyon sektörünün ve hatta bugün önemli tekstil ve konfeksiyon üretici ve ihracatçısı olan birçok ülkenin, ucuz işgücü, sabit döviz kuru politikası ve karşılıksız devlet destekleri gibi çeşitli yöntemler ile dünya pazarlarında önemli paylar almayı başaran bazı Uzak Doğu ülkeleri ile maliyet ve fiyat bazlı rekabet etmesi mümkün gözükmemektedir.

Uluslararası pazarlarda düşük fiyatlı Uzak Doğu rekabetine karşı kalite, moda, marka, tasarım ve teknolojiye odaklanması sektörün geleceğini garanti altına almanın en emin yolu olduğundan sektörümüz, bu avantajlara odaklanarak ihracatta küçümsenemeyecek bir başarı elde etmiştir. Ülkemizin tekstil ve konfeksiyon ihracatı 2002 yılında %17, 2003 yılında %24, 2004 yılında %16 artarken, dünya ticaretinde kotaların kalktığı 2005 yılında bile %7 oranında artış gösterebilmiştir.

Son dönemlerde sektörde sürdürülen markalaşma ve moda yaratma çabalarına, Türk ürünlerinin yurtdışında markalaşması, tanıtım ve tutundurulması ile Türk Malı imajının yerleştirilmesine yönelik olarak başlatılan TURQUALITY® Projesi ile İstanbul'da önümüzdeki sonbaharda bir Moda Akademisi'nin de kurulmasını içeren Moda ve Tekstil İş Kümesi Projesi gibi AB fonlu projeler yoluyla destek olunmakta, firmalarımıza ayrıca moda-marka desteği verilmektedir. Bunun yanında, ihracatta yeni pazarlara açılma ve mevcut pazarlarda payını güçlendirme hedefine yönelik olarak Destekleme Fiyat İstikrar Fonuna ayrılan kaynak ile İhracata Yönelik Devlet Yardımları kapsamında firmalarımıza yurtdışı fuarlara katılım, yurtdışı ofis-mağaza, pazar araştırması gibi destekler sağlanmaktadır. İhracata Yönelik Devlet Yardımları ve İhracat İadeleri kapsamında ihracatçılarımıza 2004 yılında 310 Trilyon TL tutarında ödeme gerçekleştirilmiş, 2005 yılında ise Devlet Yardımlarına 350 Trilyonluk bir kaynak tahsis edilmiştir. 2006 yılında Destekleme Fiyat İstikrar Fonuna aktardığımız kaynak %43 oranında artırılarak, 500 Trilyona (500 Milyon YTL) çıkarılmıştır.

Öte yandan, ekonomik program hedeflerinden taviz vermeden işgücü, enerji, finansman gibi alanlarda gerçekleştirilmekte olan iyileştirmeler, ihracatçılarımızın rekabet gücünü farklı bir yönden olumlu etkilemektedir. Bu kapsamda, gerek Devlet Yardımları, gerekse Eximbank'a ayrılan kaynaklar artırılmakta olup faiz hadleri ve vadeler ihracatçılarımız için en uygun seviyelere çekilmektedir. İhracatçılarımızın finansman ihtiyacının karşılanmasında önemli bir görev üstlenen Türk Eximbank tarafından 10,5 Milyar Dolar tutarında Kısa Vadeli kredi kullanılmıştır. Bu

dönemde kredilendirilen firma sayısı 4.162 olup bu firmaların %70'i KOBİ niteliğindedir. 2003 yılından bugüne kadar TL kredi faiz oranlarında toplam 38 puana varan indirimler yapılmıştır. Türk Eximbank tarafından ihracatçılara günde ortalama 13 Milyon Dolar kredi kullanılmaktadır.

Diğer taraftan, üretim ve yatırım ortamının iyileştirilmesi ve sanayicilerimize dünya ile eşit şartlarda rekabet etme fırsatı sunmak amacıyla 5084 Sayılı Kanun ile birçok ilimizde vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından çok önemli avantajlar sağlanmıştır.

Ayrıca, tekstil, konfeksiyon, halı, deri-deri mamulleri, ayakkabı sektörlerinde son dönemlerde yaşanan sorunların giderilerek sektörün rekabet gücünü artırmaya yönelik alınabilecek önlemler konusunda yapılan toplantılar neticesinde, söz konusu sektör ürünlerinde uygulanan KDV'nin %18'den %8'e indirilmesi kararlaştırılarak gerekli mevzuat düzenlemesi 06/03/2006 tarihli ve 2006/10138 sayılı "Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı" ile yapılmıştır. KDV indirimi ve ihracatta KDV iadesinin bir ay içinde ödenmesi kararlarının ardından, önümüzdeki dönemlerde girdi maliyetlerinin düşürülmesi gibi sanayici ve ihracatçılarımızın rekabet gücünü artıracak diğer önemli adımların atılmasını hedeflenmektedir.

En önemli ihraç pazarlarımız olan Avrupa Birliği ve ABD'nin 2005 yılının ikinci yarısından itibaren Ülkemizin de ihracat yaptığı ürün gruplarında Çin'e karşı 2008 yılına kadar yeniden uygulamaya başlanan kotalar, ihracatının ağırlıklı bölümünü bu pazarlara yapan firmalarımız açısından bir ölçüde rekabet avantajı sağlayabilecektir. Bu noktada, sektöre yönelik olarak bugüne kadar önlem alınmadığından söz etmek mümkün değildir. Bugün sektörde yaşanan birtakım olumsuzluklar büyük ölçüde, dünya ticaretinde kotaların ortadan kalkması ve fiyatların düşmesi ile uluslararası rekabetin şiddetlenmesinin bir sonucudur. Ancak sayılan önlemlerin alınmasıyla birlikte, bu kritik süreci öngören ve stratejilerini bu doğrultuda geliştiren firmaların bugün her türlü olumsuzluğa rağmen rekabetçi güçlerini devam ettirmeleri sektörün ülke ekonomisindeki iyileşmeye uyumunun en güzel kanıtı olduğu düşünülmektedir.